

انجمن مدیران صنایع

نگاهی به بودجه سال ۱۴۰۲

و جایگاه بخش صنعت

(به همراه عملکرد چهار ماهه)

بسمه تعالی

**نگاهی به بودجه سال ۱۴۰۲ و جایگاه بخش صنعت
(به همراه عملکرد چهار ماهه)**

فهرست منابع

شماره صفحه	عنوان
۱	۱- مقدمه
۱	۲- تصویر کلان بودجه و عملکرد ۴ ماهه
۵	۳- وضعیت کلان صنعت و عملکرد ۴ ماهه
۷	۴- وضعیت اعتباری بخش صنعت در قانون بودجه ۱۴۰۲
۸	۵- بررسی تبصره‌های بودجه ۱۴۰۲ مرتبط با بخش صنعت و عملکرد ۴ ماهه
۱۱	۶- جمع‌بندی همراه عملکرد ۴ ماهه

۱- مقدمه

تولید ناخالص داخلی معیاری از وضعیت اقتصادی یک کشور است و به عنوان شاخص سلامت اقتصادی عمل می‌کند. بخش‌های مختلف اقتصادی مانند صنعت، کشاورزی و خدمات به درجات مختلف به تولید ناخالص داخلی یک کشور کمک می‌کنند و رشد یا کاهش آن‌ها می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر کل اقتصاد داشته باشد. رشد صنعت هم به طور مستقیم و هم غیر مستقیم بر اقتصاد اثرگذار است. توسعه بخش صنعت از طریق توسعه و گسترش فناوری‌های نو می‌تواند منجر به افزایش بهره‌وری و کارایی شود و در نتیجه می‌تواند تأثیر مثبتی بر اقتصاد داشته باشد. علاوه بر این، مشخص شده است که ایجاد زیرساخت‌های کافی که به توسعه اجتماعی، صنعتی‌سازی، حمل‌ونقل کالا، توسعه پایدار و شهرنشینی کمک می‌کند، تأثیر قابل توجهی بر توسعه اقتصادی کشورها داشته است. همچنان که گسترش و افزایش تولید در بخش صنعت باعث افزایش کلی در تولید ناخالص داخلی کشور می‌شود. در مورد ایران، هرچند به طور تاریخی بخش نفت نقش کلیدی در رشد اقتصادی کشور ایفا کرده است، اما با کاهش سهم بخش نفت و توسعه بخش‌های دیگر به ویژه صنعت و خدمات، سهم این بخش‌ها در تولید ناخالص داخلی در طول زمان افزایش یافته است.

رابطه بین بخش صنعت و بودجه دولت می‌تواند پیچیده و چندوجهی باشد. تأثیر تخصیص بودجه دولت بر بخش‌های مختلف از جمله آموزش و بهداشت به طور غیر مستقیم بر اقتصاد به طور کلی و بر بخش صنعت به طور خاص اثر خواهد داشت. تخصیص اعتبارات بودجه‌ای می‌تواند بر رشد اقتصادی، اشتغال و بهره‌وری کلی در بخش صنعت تأثیرگذار باشد. تخصیص بودجه دولت می‌تواند از توسعه و اجرای فناوری‌های نو حمایت کند و در نتیجه به طور غیرمستقیم بر رشد بخش صنعت تأثیر بگذارد. از منظر آموزش نیز، تخصیص بودجه دولت می‌تواند نقش به‌سزایی در رشد اقتصادی داشته باشد؛ که به نوبه خود می‌تواند به نفع بخش صنعت باشد. به طور مشابه، تخصیص بودجه دولت می‌تواند بر بخش سلامت تأثیر بگذارد. این تخصیص‌ها که با هدف تقویت نظام بهداشت و سلامت صورت می‌گیرد می‌تواند تأثیر مثبتی بر کل اقتصاد و بخش صنعت داشته باشد.

در گزارش حاضر با توجه به نقش و اهمیت بخش صنعت در اقتصاد و جایگاه آن در بودجه دولت ابتدا تصویر بودجه دولت و عملکرد ۴ ماهه آن ارائه می‌شود. در ادامه وضعیت کلان صنعت در اقتصاد به طور اجمال توصیف می‌شود. در بخش دیگر گزارش وضعیت اعتباری بخش صنعت در قانون بودجه ۱۴۰۲ مورد بررسی قرار می‌گیرد. پس از آن تبصره‌های مهم بودجه‌ای که ارتباط مستقیمی با بخش صنعت دارند ارائه شده و عملکرد آن مورد اشاره قرار می‌گیرد. در بخش انتهایی جمع‌بندی گزارش ارائه خواهد شد.

۲- تصویر کلان بودجه و عملکرد ۴ ماهه

بودجه کل کشور متشکل از بودجه دولت و بودجه شرکت‌های دولتی است. بودجه دولت نیز شامل منابع و مصارف عمومی و منابع و مصارف اختصاصی است. فعالیت شرکت‌های دولتی به واسطه نوع و میزان سرمایه‌گذاری و محدوده فعالیت آن‌ها در اقتصاد از اهمیت زیادی برخوردار است؛ اما معمولاً اطلاعات به‌روز و دقیقی از فعالیت‌های آن‌ها منتشر

نمی‌شود. در مورد عملکرد بودجه دولت نیز هرچند اطلاعاتی در خصوص وضعیت منابع و مصارف عمومی تهیه می‌شود اما این اطلاعات در دسترس عموم قرار نمی‌گیرد. با توجه به محدودیت‌های گفته شده، در ادامه ضمن ارائه تصویری کلی از بودجه کل کشور بودجه کل کشور، با توجه به اطلاعاتی که توسط کمیسیون برنامه‌بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی منتشر شده، وضعیت عملکرد بودجه در ۴ ماهه سال جاری تبیین و ارزیابی می‌شود.

بودجه کل کشور در قانون بودجه ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل از خود ۳۷ درصد افزایش یافت؛ اما دو جز اصلی آن یعنی بودجه دولت و بودجه شرکت‌های دولتی به ترتیب ۴۸ و ۲۹ درصد افزایش یافته‌اند. در دو جز اصلی بودجه دولت نیز منابع و مصارف عمومی دولت ۴۹ درصد و منابع و مصارف اختصاصی ۳۶ درصد افزایش یافته است. در بین اجزای منابع عمومی، درآمدها ۵۱ درصد، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای ۴۱ درصد و واگذاری دارایی‌های مالی ۶۷ درصد افزایش یافته است. در بین مصارف عمومی نیز، هزینه‌ها ۵۱ درصد، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۴۴ درصد و تملک دارایی‌های مالی ۴۷ درصد افزایش یافته است.

منابع عمومی دولت در چهار ماهه ابتدای سال نسبت به ارقام مصوب خود (۴ ماهه) ۴۱ درصد محقق شده است. در مقابل مصارف عمومی نسبت به ارقام مصوب ۴ ماهه ۶۵ درصد محقق شده است. شاید پرسیده شود مابه‌التفاوت این دو رقم به عنوان کسری منابع از کجا و چگونه تامین می‌شود؟ هرچند اطلاعی در این خصوص در دسترس نیست؛ اما طبق روال سال‌های قبل منابع اصلی تامین این کسری عبارتند از: (۱) منابع شرکت‌های دولتی؛ (۲) استفاده از تنخواه‌گردان بانک مرکزی و (۳) استقراض مستقیم و غیر مستقیم از بانک مرکزی. اجزای منابع عمومی همگی حدود ۴۰ درصد ارقام مصوب ۴ ماهه تحقق یافته‌اند؛ اما در سمت مصارف بیشترین میزان تحقق مربوط به هزینه‌ها با ۷۷ درصد و پس از آن تملک دارایی‌های مالی با ۵۵ درصد بوده است. تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) در ۴ ماهه ابتدای سال تنها ۲۱ درصد تحقق یافته است.

نکات قابل توجه در ارتباط با عملکرد ۴ ماهه ابتدای سال در مورد واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه (عمرانی) این است که:

- به‌رغم ادعاهای فراوان دولت مبنی بر افزایش فروش نفت و برداشته شدن موانع، می‌بینیم که عملکرد آن در بودجه سال در ۴ ماهه ابتدای سال بسیار پایین است. درحالی‌که در شرایط نرمال و قبل از تشدید تحریم‌ها، معمولاً تنها ردیفی که ۱۰۰ درصد و گاهی بیش از ۱۰۰ درصد عملکرد داشته، فروش نفت به ویژه در ماه‌های ابتدایی سال بوده به‌طوری‌که کسری سایر اجزای منابع عمومی نیز تا حدودی با آن پوشش داده می‌شد. حتی اگر ادعای دولت در فروش نفت درست باشد، تنها گزینه ممکن دسترسی نداشتن دولت به منابع ارزی حاصل از صادرات نفت است.
- با وجود مساعد بودن شرایط آب و هوایی به ویژه در نیمه اول سال، عملکرد اعتبارات طرح‌های عمرانی بسیار پایین است و چنانکه که قبلاً نیز انتظار می‌رفت، اعتبارات چندانی به طرح‌های عمرانی تخصیص نیافته است، لذا انتظار ایجاد تحرک در اقتصاد در سال جاری و حتی سال بعد نیز از جانب مخارج عمومی، انتظار به جایی نیست.

جدول ۱- تصویر بودجه کل کشور به همراه عملکرد ۴ ماهه آن (ارقام به هزار میلیارد تومان-درصد)

منابع	قانون ۱۴۰۱	قانون ۱۴۰۲	مصوب ۴ ماهه	عملکرد ۴ ماهه	تحقق	مصارف	قانون ۱۴۰۱	قانون ۱۴۰۲	مصوب ۴ ماهه	عملکرد ۴ ماهه	تحقق
درآمدها	۷۰۰	۱۰۵۴	۳۵۱	۱۴۱	۴۰	هزینه‌ها	۹۹۹	۱،۵۰۹	۵۰۳	۳۸۷	۷۷
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۵۱۸	۷۳۲	۲۴۴	۱۰۵	۴۳	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	۲۶۰	۳۷۵	۱۲۵	۲۶	۲۱
واگذاری دارایی‌های مالی	۱۷۷	۲۹۶	۹۹	۳۹	۴۰	تملك دارایی‌های مالی	۱۳۵	۱۹۸	۶۶	۳۶	۵۵
منابع عمومی	۱،۳۹۴	۲،۰۸۲	۶۹۴	۲۸۵	۴۱	مصارف عمومی	۱،۳۹۴	۲،۰۸۲	۶۹۴	۴۵۰	۶۵
درآمدهای اختصاصی	۱۳۳	۱۸۱				مصارف اختصاصی	۱۳۳	۱۸۱			
بودجه دولت	۱،۵۲۷	۲،۲۶۳				بودجه دولت	۱،۵۲۷	۲،۲۶۳			
منابع شرکت‌های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و بانک‌ها	۲،۲۳۱	۲،۸۸۴				مصارف شرکت‌های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و بانک‌ها	۲،۲۳۱	۲،۸۸۴			
جمع	۳،۷۵۹	۵،۱۴۷				جمع	۳،۷۵۹	۵،۱۴۷			
دو بار منظور شده	۱۰۶	۱۵۳				دو بار منظور شده	۱۰۶	۱۵۳			
منابع بودجه کشور	۳،۶۵۳	۴،۹۹۵				مصارف بودجه کشور	۳،۶۵۳	۴،۹۹۵			

منبع: قانون بودجه سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ و گزارش عملکرد بودجه کمیسیون برنامه‌بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی

در بین درآمدها؛ درآمدهای مالیاتی با ۲۵۳ هزار میلیارد تومان ۸۵ درصد و سود سهام با ۳۱ همت ۱۷۰ درصد عملکرد داشته است (جدول ۲).

جدول ۲- درآمدها و اجزای آن (ارقام به هزار میلیارد تومان-درصد)

درآمدها	قانون ۱۴۰۱	قانون ۱۴۰۲	مصوب ۴ ماهه	عملکرد ۴ ماهه	تحقق
درآمدها	۷۰۰	۱۰۵۴	۳۵۱	۱۴۱	۴۰
درآمدهای مالیاتی	۸۹۴	۲۹۸	۲۵۳	۸۵	
سود سهام	۳۴	۱۱	۳۱	۱۷۰	

واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای شامل صادرات نفت، خالص صادرات گاز، میعانات گازی، خوراک تحویلی به پتروشیمی‌ها و فروش اموال است. تنها از خالص صادرات گاز اطلاع داریم که برابر ۱۷ هزار میلیارد تومان و ۸۵ درصد عملکرد بوده است. احتمالاً خوراک تحویلی به پتروشیمی‌ها نیز عملکرد بالایی داشته است؛ اما به نظر نمی‌رسد فروش اموال در ۴ ماهه سال عملکرد قابل توجهی داشته است؛ بنابراین با توجه به عملکرد پایین واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و سهم بالای فروش نفت خام، همان‌طور که گفته شد عملکرد فروش نفت خام پایین بوده است (جدول ۳).

جدول ۳- واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و اجزای آن (ارقام به هزار میلیارد تومان-درصد)

واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	قانون ۱۴۰۱	قانون ۱۴۰۲	مصوب ۴ ماهه	عملکرد ۴ ماهه	تحقق
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۵۱۸	۷۳۲	۲۴۴	۱۰۵	۴۳
صادرات نفت	۴۰۹	۱۳۶			
خالص صادرات گاز	۶۱	۲۰	۲۰	۱۷	۸۵
میعانات گازی	۱۵	۵			
خوراک تحویلی به پتروشیمی‌ها	۸۴	۲۸			
فروش اموال	۱۰۸	۳۶			

واگذاری دارایی‌های مالی که عمدتاً شامل فروش اوراق مالی و فروش شرکت‌های دولتی است، در ۴ ماهه اول سال ۴۰ درصد تحقق یافته است، هرچند از میزان تحقق اجزای آن اطلاعی در دست نیست (جدول ۴).

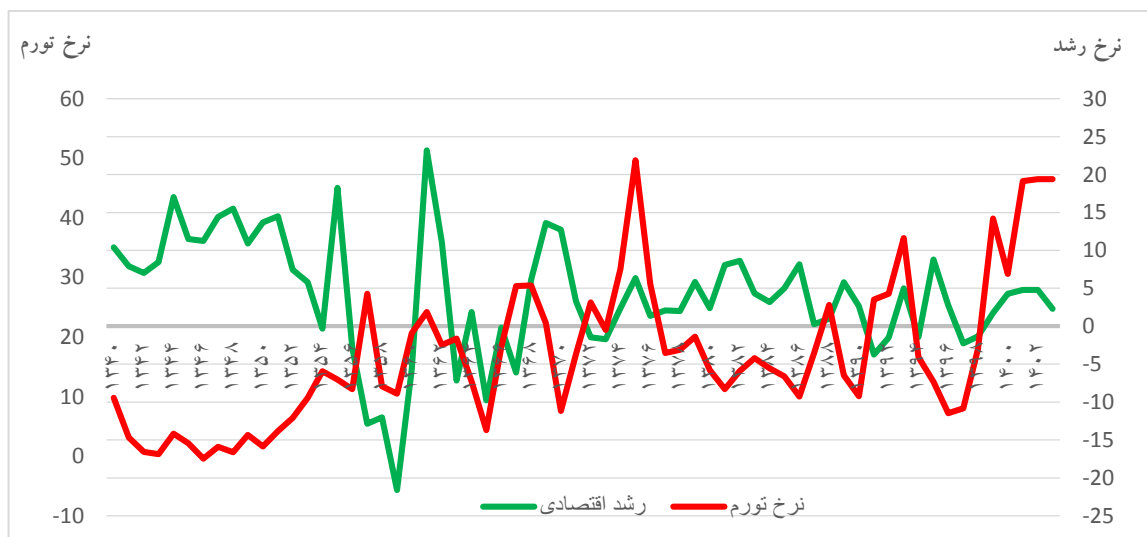
جدول ۴- واگذاری دارایی‌های مالی و اجزای آن (ارقام به هزار میلیارد تومان-درصد)

قانون ۱۴۰۱	قانون ۱۴۰۲	مصوب ۴ ماهه	عملکرد ۴ ماهه	تحقق
۱۷۷	۲۹۶	۹۹	۳۹	۴۰
	۱۸۷			
	۱۰۶			
واگذاری دارایی‌های مالی				
فروش اوراق مالی				
فروش شرکت‌ها				

۳- وضعیت کلان صنعت و عملکرد ۴ ماهه

اقتصاد ایران در بعد از انقلاب با نوسانات و تغییرات بسیار شدیدی در سطوح کلان روبرو بوده است و تنها در دهه ۸۰ شمسی کمی از تلاطمات اقتصادی کم شده است. در دهه اخیر نیز نوسانات و تلاطمات اقتصادی بسیار شدید بوده، به طوری که نرخ رشد اقتصادی در سطوح پایینی در نوسان بوده و نرخ تورم حول نرخ‌های بالا در نوسان بوده است؛ بنابراین اقتصاد کشور هم دچار بی‌ثباتی بوده، هم نرخ رشد پایینی داشته و درعین حال نرخ تورم نیز بالا بوده است (نمودار ۱). علاوه بر تأثیر منفی رشد بخش صنعت بر کل رشد اقتصادی کشور، اثرات سایر بخش‌های اقتصادی و شاخص‌های دیگر کلان به ویژه نرخ تورم بر بخش صنعت بسیار ملموس و اثرگذار بوده است. بی‌ثباتی اقتصادی چشم‌انداز سرمایه‌گذاری را برای فعالان اقتصادی تیره‌وتر می‌کند و نرخ بالای تورم تصمیم‌گیری در مورد تولید و قیمت‌گذاری محصولات را دچار ابهام و تردید می‌کند.

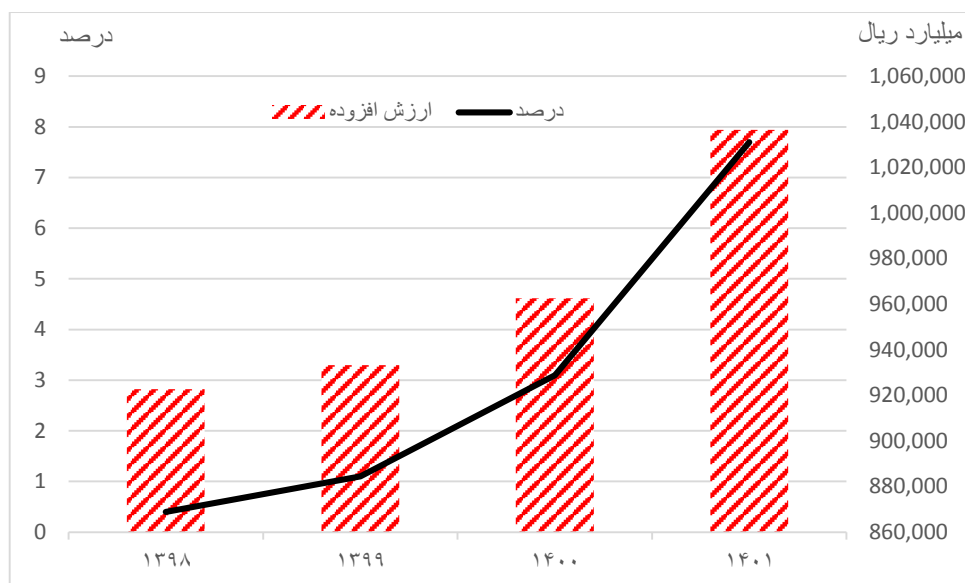
نمودار ۱- تغییرات رشد اقتصادی و نرخ تورم در ۶۰ سال گذشته

مأخذ: اطلاعات بانک جهانی، بانک مرکزی

ارزش افزوده بخش صنعت در چند سال اخیر هرچند صعودی بوده است اما به جز سال ۱۴۰۱ با ۷,۷ درصد رشد، در سال‌های دیگر با رشد چندانی مواجه نبوده است (نمودار ۲). مشکلاتی که عمدتاً کلیت اقتصاد با آن مواجه است به علاوه مشکلات دیگری مانند تأمین مالی و قیمت‌گذاری از مهم‌ترین مشکلات بخش صنعت به شمار می‌رود.

نمودار ۲- نرخ رشد و ارزش افزوده بخش صنعت به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰

مأخذ: مرکز آمار ایران

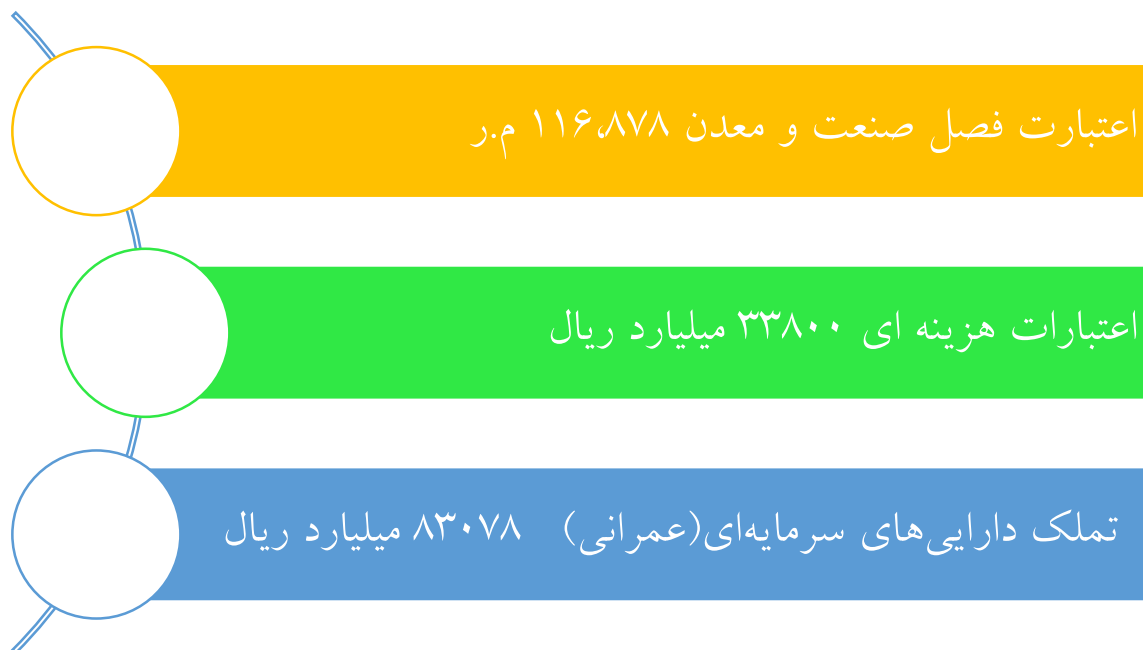
بر اساس گزارش اتاق بازرگانی ایران (تیرماه ۱۴۰۲) شاخص ترکیبی کل اقتصاد ایران در تیرماه معادل ۵۰,۶۳ بوده که در مقایسه با خرداد ۲,۶۵ واحد کاهش یافته و به کمترین مقدار ۶ ماهه خود از بهمن ۱۴۰۱ (به غیر از فروردین) رسیده است. این شاخص نشان می‌دهد که شتاب رشد فعالیت‌های اقتصادی در تیرماه در مقایسه با روند ۶ ماهه اخیر کاهش یافته است. همچنین، میزان خوش‌بینی شرکت‌ها نسبت به چشم‌انداز فعالیت‌ها برای ماه آینده به کمترین میزان از ابتدای سال ۱۴۰۲ رسیده است.

بر اساس گزارش فوق شاخص مدیران خرید صنعت عدد ۵۰,۰۹ را به ثبت رسانده که نسبت به آستانه مرز ۵۰ تقریباً بدون تغییر مانده است. در این ماه هر ۵ مؤلفه اصلی به غیر از میزان استخدام و به‌کارگیری نیروی انسانی و سرعت انجام و تحویل سفارش، کمتر از ۵۰ گزارش شده‌اند. کمتر شدن شیب افزایش شاخص صنعت به دلیل کاهش رشد میزان سفارش‌ها گزارش شده است.

۴- وضعیت اعتباری بخش صنعت در قانون بودجه ۱۴۰۲

برای فصل صنعت در قانون بودجه ۱۴۰۲ حدود ۱۱ هزار میلیارد ریال اعتبار در نظر گرفته شده است. ۲۹ درصد این اعتبارات در بخش هزینه‌ای (معادل ۳ هزار میلیارد تومان) و ۷۱ درصد نیز در بخش تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (معادل ۸ هزار میلیارد تومان) مصوب شده است (نمودار ۳). اطلاعاتی از وضعیت عملکرد اعتبارات بخش صنعت در ۴ ماهه ابتدایی سال در دست نیست اما انتظار می‌رود که اعتبارات تملک دارایی‌های این بخش با تحقق پایینی همراه باشد.

نمودار ۳- اعتبارات فصل صنعت در قانون بودجه ۱۴۰۲

بر اساس پیوست شماره (۱) قانون بودجه ۱۴۰۲ قرار است اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) بخش صنعت در برنامه‌هایی به شرح زیر توزیع شود:

- ۱- ایجاد هفت شهرک فناوری صنعتی (۷ مورد)
- ۲- ایجاد مراکز خدمات فناوری و کسب‌وکار - احداث مرکز (۱۰۰ هزار مترمربع) و تجهیز مرکز (۲۵ مرکز)
- ۳- ایجاد مناطق ویژه صنایع نوین (۴ منطقه)
- ۴- اعطای تسهیلات و پرداخت یارانه سود تسهیلات (۸۰۰ فقره)، ایجاد اشتغال (۲۰۰۶۷ نفر)
- ۵- ایجاد خوشه صنعتی (۱۱۰ خوشه)
- ۶- تسویه پساب صنعتی (۳/۲۹۷ هزار مترمکعب در روز) - تسویه مجدد پساب صنعتی (۶۰ هزار مترمکعب در روز)
- ۷- کمک به نوسازی و تجدید ساختار صنایع (۳۵۰۰ بنگاه)

۸- کمک به تجدید ساختار زنجیره صنایع لبنی، خدمات مرتبط و ترویج مصرف شیر (۵۰۰ واحد صنعتی)

۹- کمک به زیرساخت‌های شهرک‌های صنعتی

۱۰- مطالعات کاربردی (۸۰۰ قرارداد)

۱۱- کمک‌های فنی و اعتباری به صنایع دریایی

۱۲- اعطای کمک‌های فنی و اعتباری به صنایع

۱۳- کمک به ارتقای نوآوری و توسعه صنایع نوین

۱۴- تعمیرات اساسی و تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات - وزارت صمت

۱۵- کمک‌های فنی و اعتباری برای ایجاد و توسعه مجتمع‌های تولیدی صادرات‌گرا در سواحل جاسک و گواتر

(سازمان گسترش)

یکی دیگر از طرح‌های بخش صنعت کمک به طرح مناقشه برانگیز احداث خط لوله انتقال گاز اتیلن غرب کشور است. منابع خط لوله اتیلن غرب از دو محل منابع داخلی شرکت ملی صنایع پتروشیمی و بودجه عمومی کشور تأمین می‌شود. در بودجه دولت برای کمک به احداث خط لوله انتقال گاز اتیلن به شهرهای مهاباد، سنندج ... ممسنی ۱۲ میلیارد تومان اعتبار و برای کمک به احداث خط لوله انتقال گاز اتیلن مرکزی ۵۰۰ میلیون تومان اعتبار در نظر گرفته شده است.

۵- بررسی تبصره‌های بودجه ۱۴۰۲ مرتبط با بخش صنعت و عملکرد ۴ ماهه

مفاد و عملکرد تبصره‌های مهم مرتبط با بخش صنعت در جدول (۵) ارائه شده است. با توجه به زمان کوتاه یک ساله بر ای اجرای بودجه، معمولاً در ماه‌های ابتدایی سال آیین‌نامه‌های مورد نیاز برای اجرای بودجه تهیه می‌شود و در ماه‌های بعد باید منتظر اجرای تبصره‌ها باشیم. با این حال عملکرد برخی از این تبصره‌ها که در کمیسیون برنامه‌بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه شده در جدول ذیل نشان داده شده است.

جدول ۵- بررسی تبصره‌های قانون بودجه ۱۴۰۲ با تمرکز بر بخش صنعت

تبصره، بند، جزء	مفاد	عملکرد ۴ ماهه ۱۴۰۱
۱- بند ح	اخذ دو و نیم درصد (۲,۵٪) ارزش فروش هر تن اتیلن تولیدی حاصل از خوراک صرفاً اتان برای تکمیل خط انتقال اتیلن غرب	
۲- بند و	تا یک هزار میلیارد تومان از منابع شرکت‌ها و سازمان‌های توسعه‌ای برای حمایت از سرمایه‌گذاری در برنامه‌های تحقق رشد و تولید، صادرات کالا و خدمات، حمایت از ساخت داخل و طرح(پروژه)های توسعه‌ای توسط بخش‌های خصوصی و تعاونی به‌صورت وجوه اداره‌شده، کمک‌های فنی و اعتباری و پرداخت مابه‌التفاوت نرخ سود	
۵- بند ب	انتشار ۱۸۵ همت انتشار انواع اوراق برای مصارف بودجه	هرچند اطلاعی از عملکرد ۴ ماهه آن در دست نیست ولی احتمالاً تا پایان سال به طور کامل محقق خواهد شد.
۶- بند ب جزء ۱	قطعی کردن مالیات بر ارزش افزوده برای مؤدیانی که اظهارنامه‌های خود را در موعد مقرر تسلیم کرده و تاکنون مورد رسیدگی قرار نگرفته یا قطعی نشده، بدون رسیدگی مأخذ مالیات و عوارض ارزش‌افزوده با اعمال ضریب درآمد؛ چنانچه پرونده‌های فوق‌الذکر تا پایان سال ۱۴۰۲ مطابق دستورالعمل فوق قطعی نشده یا توسط سازمان امور مالیاتی کشور مورد رسیدگی قرار نگیرد، منطبق بر اظهارنامه تسلیمی مؤدی قطعی تلقی می‌گردد.	
۶- بند د	نرخ صفر مالیاتی برای کسب و کارهای اینترنتی	
۶- بند ه	آن بخش از کالاها و خدمات شرکت‌های ایرانی طرف قرارداد با شرکت‌های خارجی که کالا و خدمات مورد نیاز شرکت‌های پیمانکاری خارجی را در طرح‌های مورد تعهد طرف خارجی، تأمین می‌نمایند با تصویب شورای اقتصاد، مشمول تبصره (۳) ماده (۱۰) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ می‌باشند (تولید توأمان کالاها و خدمات مشمول مالیات و معاف از مالیات)	
۶- بند ز	افزایش شدن نیم درصد به مأخذ ارزش صادراتی کالاها تعیین حقوق ورودی کلیه ماشین‌آلات و تجهیزات، قطعات، مواد اولیه و واسطه‌ای تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی به مأخذ یک درصد (۱٪)	عوارض کالاهای صادراتی فعلاً متوقف شده
۶- بند م	کاهش هفت درصدی نرخ مالیات	در حال اجرا است
۶- بند ث	۱- انتشار ۵ همت اسناد تسویه خزانه-تهاتر بدهی دولت به اشخاص با بدهی اشخاص مذکور به دولت ۲- انتشار ۵ همت اسناد تسویه خزانه بابت تهاتر بدهی دولت به اشخاص با بدهی اشخاص به بانک‌ها	

تبصره، بند، جزء	مفاد	عملکرد ۴ ماهه ۱۴۰۱
۷- بند الف	تهاتر بدهی دولت به ایدرو و ایمیدرو و بدهی این شرکت‌ها به دولت بابت مالیات و سود سهام تا ۲ همت	
۷- بند ب	کاهش حقوق گمرکی برای کالاهای اساسی و دارو و شیرخشک مخصوص اطفال از ۴ به ۱ درصد	در حال اجرا است
تبصره - ۱۴ هدفمندی یارانه‌ها	منابع: ۵۵۹,۸ همت مصارف: • ۶۹ همت یارانه دارو • ۳۱۵ همت یارانه نقدی و معیشتی • ۴۵ همت مستمری خانوارهای تحت پوشش • ۵۶ همت یارانه نان • ۱۲۶ همت برق دار کردن چاه‌ها، توزیع و فروش فراورده‌های نفتی و گاز طبیعی و بازپرداخت ایفای تعهدات طرح‌های صرفه‌جویی ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید • ۴۸ همت عوارض و مالیات ارزش‌افزوده فراورده‌های نفتی و گاز	<ul style="list-style-type: none"> • تحقق ۶۵ درصد منابع؛ • میزان تحقق برخی از ردیف‌های مقرر در بخش مصارف: • یارانه نقدی خانوار: ۹۸٪، مستمری خانواده کمیته امداد امام خمینی (ره): ۹۵٪، مستمری خانواده تحت پوشش بهزیستی: ۹۸٪، یارانه نان: ۱۶۶٪، یارانه مابه‌التفاوت نرخ ارز دارو: ۵۱٪ و عوارض و مالیات بر ارزش افزوده فراورده‌های نفتی داخلی: ۲۵ درصد تحقق یافته است. • در سایر موارد از جمله ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید تحقق صفر درصدی.
تبصره - ۱۸ حمایت از تولید دانش‌بنیان و اشتغال‌زا	به منظور حمایت از تولید و اشتغال پایدار و رشد تولید ملی از طرق مختلف از جمله افزایش سرمایه‌گذاری، ارتقاء بهره‌وری، تکمیل طرح‌های تولیدی نیمه - تمام و احیای واحدهای تولیدی راکد، بازسازی و نوسازی واحدهای تولیدی موجود، استفاده از ظرفیت‌های خالی بنگاه‌های تولیدی و تکمیل زنجیره ارزش تولید، منابع مالی موضوع این تبصره با تأکید بر یکپارچه‌سازی حمایت‌های دولت و بسط عدالت سرزمینی در راستای رشد و پیشرفت استان‌های کشور با اولویت طرح‌های تولید دانش‌بنیان و پیشران به شرح زیر تأمین و اختصاص می‌یابد: منابع ۱- ۳۱ همت از هدفمندی ۲- بازگشتی سال‌های قبل ۳- مازاد تحقق درآمدهای استانی ۴- ۵۰ درصد مازاد تحقق مالیات بر ارزش افزوده ۵- ۱۰۰ همت تسهیلات بانکی	<p>تهیه دستورالعمل اجرایی این تبصره (موضوع جزء ۱ بند ج) و ابلاغ آن؛ افتتاح حساب‌های ملی و استانی پیشرفت و عدالت- موضوع جزء ۱ بند ج- جهت واریزی منابع تبصره؛ باید حداقل برابر ۵۷ همت به حساب‌های فوق واریز می‌شد که تنها ۲ همت واریز شده است؛ از ۳۱ همت مقرر به صورت ماهانه تنها ۱,۵ همت واریز شده؛</p>

بر اساس گزارش معاونت نظارت مجلس شورای اسلامی در قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور، در مجموع ۷۴ حکم تکلیفی در خصوص تدوین آیین‌نامه و یا دستورالعمل اجرایی برای وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط مقرر شده است که از این تعداد ۴۱ آیین‌نامه و دستورالعمل در هیئت‌وزیران به تصویب رسیده و ابلاغ شده که از این تعداد ۱۲ مورد در موعد مقرر و ۲۹ مورد خارج از مهلت مقرر تصویب و ابلاغ شده است.

۶- جمع‌بندی همراه عملکرد ۴ ماهه

- بودجه کل کشور در قانون بودجه ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل از خود ۳۷ درصد افزایش یافت؛ اما دو جز اصلی آن یعنی بودجه دولت و بودجه شرکت‌های دولتی به ترتیب ۴۸ و ۲۹ درصد افزایش یافته‌اند. در دو جز اصلی بودجه دولت نیز منابع و مصارف عمومی دولت ۴۹ درصد و منابع و مصارف اختصاصی ۳۶ درصد افزایش یافته است. در بین اجزای منابع عمومی، درآمدها ۵۱ درصد، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای ۴۱ درصد و واگذاری دارایی‌های مالی ۶۷ درصد افزایش یافته است. در بین مصارف عمومی نیز، هزینه‌ها ۵۱ درصد، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۴۴ درصد و تملک دارایی‌های مالی ۴۷ درصد افزایش یافته است.
 - منابع عمومی دولت در چهار ماهه ابتدای سال نسبت به ارقام مصوب خود (۴ ماهه) ۴۱ درصد محقق شده است. در مقابل مصارف عمومی نسبت به ارقام مصوب ۴ ماهه ۶۵ درصد محقق شده است. اجزای منابع عمومی همگی حدود ۴۰ درصد ارقام مصوب ۴ ماهه تحقق یافته‌اند؛ اما در سمت مصارف بیشترین میزان تحقق مربوط به هزینه‌ها با ۷۷ درصد و پس از آن تملک دارایی‌های مالی با ۵۵ درصد بوده است. تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) در ۴ ماهه ابتدای سال تنها ۲۱ درصد تحقق یافته است.
 - هرچند ارزش افزوده بخش صنعت در چند سال اخیر صعودی بوده اما به جز سال ۱۴۰۱ با ۷,۷ درصد رشد، در سال‌های دیگر میزان رشد پایین بوده است (نمودار ۲). مشکلاتی که عمدتاً کلیت اقتصاد با آن مواجه است به علاوه مشکلات دیگری مانند تأمین مالی و قیمت‌گذاری از مهم‌ترین مشکلات بخش صنعت به شمار می‌رود.
 - بر اساس گزارش اتاق بازرگانی ایران شاخص مدیران خرید صنعت عدد ۵۰,۰۹ را به ثبت رسانده که نسبت به آستانه مرز ۵۰ تقریباً بدون تغییر مانده است. در این ماه هر ۵ مؤلفه اصلی به غیر از میزان استخدام و به‌کارگیری نیروی انسانی و سرعت انجام و تحویل سفارش، کمتر از ۵۰ گزارش شده‌اند. کمتر شدن شیب افزایش شاخص صنعت به دلیل کاهش رشد میزان سفارش‌ها گزارش شده است؛
 - برای فصل صنعت در قانون بودجه ۱۴۰۲ حدود ۱۱ هزار میلیارد ریال اعتبار در نظر گرفته شده است. ۲۹ درصد این اعتبارات در بخش هزینه‌ای (معادل ۳ هزار میلیارد تومان) و ۷۱ درصد نیز در بخش تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (معادل ۸ هزار میلیارد تومان) مصوب شده است (نمودار ۳). اطلاعی از وضعیت عملکرد اعتبارات بخش صنعت در ۴ ماهه ابتدایی سال در دست نیست اما انتظار می‌رود که اعتبارات تملک دارایی‌های این بخش با تحقق پایینی همراه باشد.
 - مهم‌ترین تبصره‌های بودجه در ارتباط با بخش صنعت و وضعیت عملکرد آن‌ها به شرح زیر است:
- اخذ دو و نیم درصد (۲,۵٪) ارزش فروش هر تن اتیلن تولیدی حاصل از خوراک صرفاً اتان برای تکمیل خط انتقال اتیلن غرب - عملکرد نامشخص

- تا یک هزار میلیارد تومان از منابع شرکت‌ها و سازمان‌های توسعه‌ای برای حمایت از سرمایه‌گذاری در برنامه‌های تحقق رشد و تولید، صادرات کالا و خدمات، حمایت از ساخت داخل و طرح (پروژه)های توسعه‌ای توسط بخش‌های خصوصی و تعاونی - عملکرد نامشخص
- انتشار ۱۸۵ همت انتشار انواع اوراق برای مصارف بودجه - عملکرد ۴ ماهه آن در دست نیست ولی احتمالاً تا پایان سال به طور کامل محقق خواهد شد؛
- قطعی کردن مالیات بر ارزش افزوده برای مؤدیانی که اظهارنامه‌های خود را در موعد مقرر تسلیم کرده و تاکنون مورد رسیدگی قرار نگرفته یا قطعی نشده، بدون رسیدگی مأخذ مالیات و عوارض ارزش افزوده با اعمال ضریب درآمد - عملکرد نامشخص
- نرخ صفر مالیاتی برای کسب و کارهای اینترنتی - عملکرد نامشخص
- شمول تبصره (۳) ماده (۱۰) قانون مالیات بر ارزش افزوده برای تولید توأمان کالاها و خدمات مشمول مالیات و معاف از مالیات - عملکرد نامشخص
- اضافه شدن نیم درصد به مأخذ ارزش صادراتی کالاها؛ تعیین حقوق ورودی کلیه ماشین‌آلات و تجهیزات، قطعات، مواد اولیه و واسطه‌ای تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی به مأخذ یک درصد (۱٪) - عوارض کالاهای صادراتی فعلاً متوقف شده
- کاهش هفت درصدی نرخ مالیات - در حال اجرا است
- انتشار اسناد تسویه خزانه - عملکرد نامشخص
- کاهش حقوق گمرکی برای کالاهای اساسی و دارو و شیرخشک مخصوص اطفال از ۴ به ۱ درصد - در حال اجرا است؛
- هدفمندی یارانه‌ها - تحقق ۶۵ درصد منابع؛ میزان تحقق برخی از ردیف‌های مقرر در بخش مصارف: یارانه نقدی خانوار: ۹۸٪، مستمری خانواده کمیته امداد امام خمینی (ره): ۹۵٪، مستمری خانواده تحت پوشش بهزیستی: ۹۸٪، یارانه نان: ۱۶۶٪، یارانه مابه‌التفاوت نرخ ارز دارو: ۵۱٪ و عوارض و مالیات بر ارزش افزوده فرآورده‌های نفتی داخلی: ۲۵ درصد تحقق یافته است. در سایر موارد از جمله ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید تحقق صفر درصدی بوده است.
- تبصره ۱۸ (حمایت از تولید و اشتغال) - تهیه دستورالعمل اجرایی این تبصره (موضوع جزء ۱ بند ج) و ابلاغ آن؛ افتتاح حساب‌های ملی و استانی پیشرفت و عدالت؛ واریز تنها ۲ همت ۵۷ همت به حساب‌های فوق؛ از ۳۱ همت مقرر به صورت ماهانه تنها ۱,۵ همت واریز شده است.